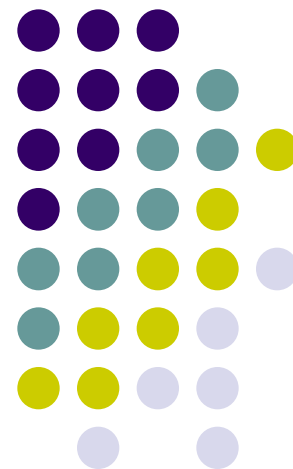
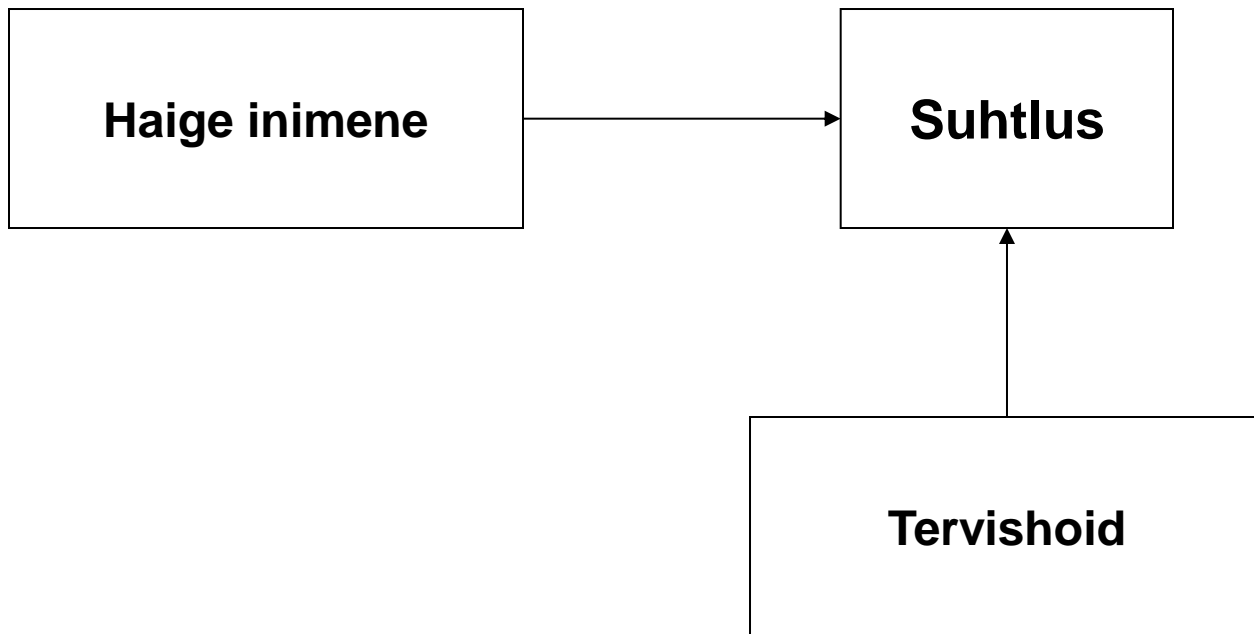
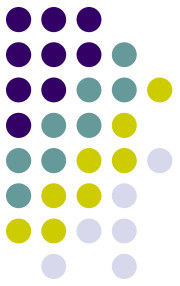

Patsiendi vajadused ja ootused psühholoogi pilgu läbi

Ene Raudla
Perekeskus Sina ja Mina kliiniline
psühholoog-psühhoterapeut
Tartu, 6.11.2014

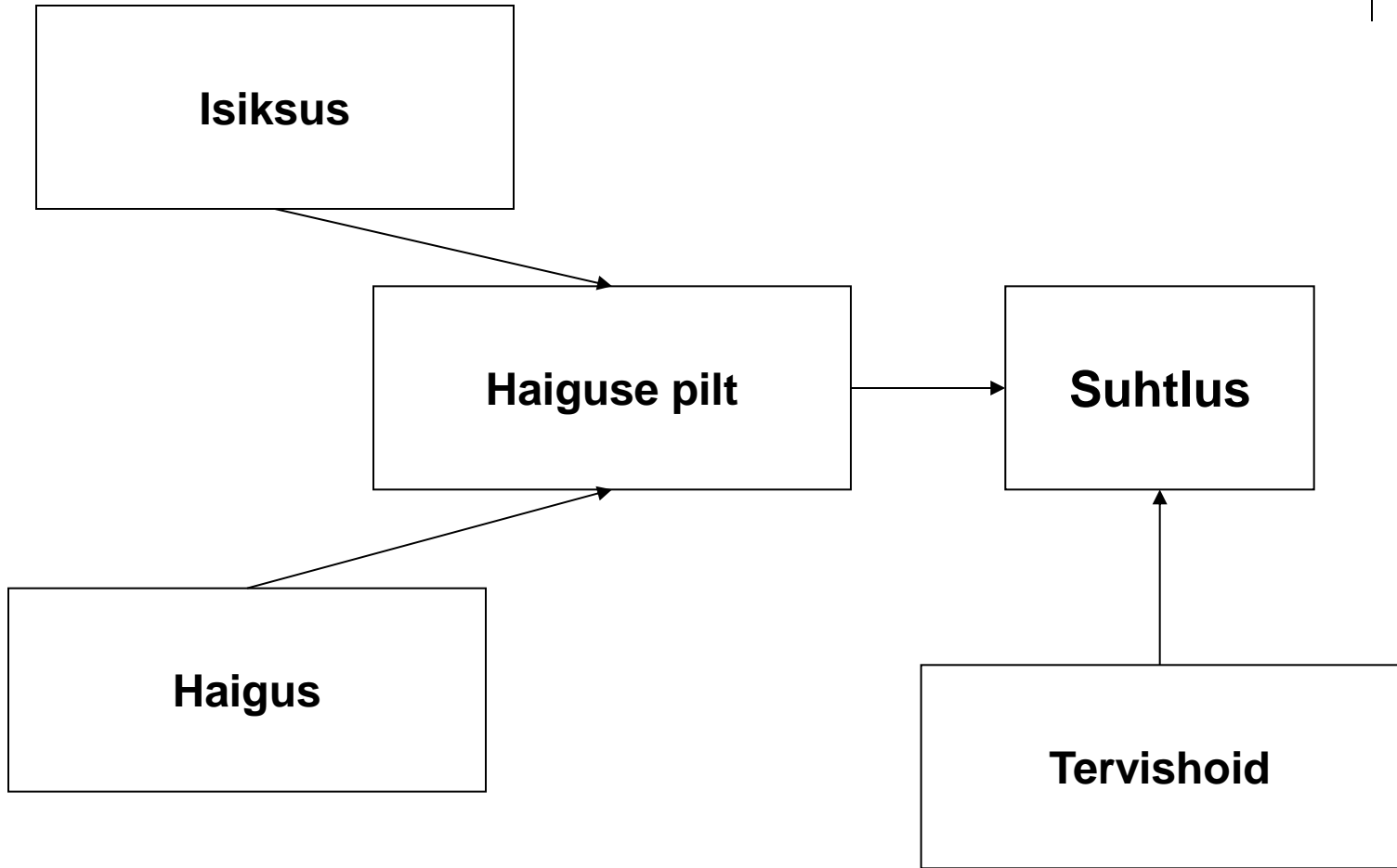
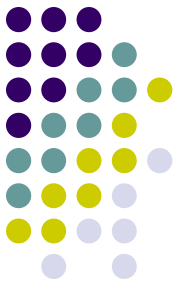

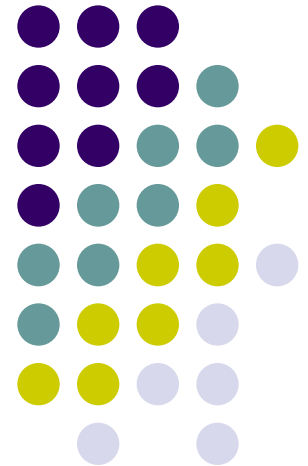

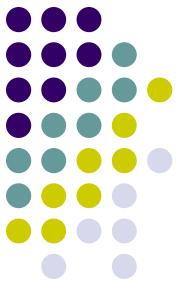
Haiguse sisemine pilt

- Kogu tajumiste hulk
- Üldine enesetunne
- Enesevaatlus
- Ettekujutus haigusest ja selle põhjustest

Patsientide erinevad tüübid

1. Harmooniline

- Hindab oma seisundit adekvaatselt
- Püüab aktiivselt kaasa aidata ravi edus
- Invaliidiks jäämisel lülitub ümber nendele huvidele ja tegevustele, mis jäävad kättesaadavaks
- Ebasoodsa prognoosi korral keskendub lähedaste saatusele ja oma tegemistele

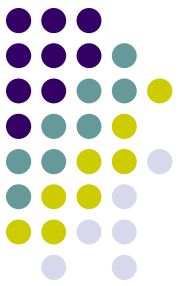
2. Haigusest töösse põgeneja

- Püüab iga hinna eest tööd jätkata
- Töötab vihaselt, annab tööle kogu aja, püüdes ravile ja uurimisele alluda nii palju, et see jätaks võimaluse tööd jätkata

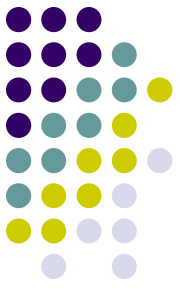
3. Haigusest mittemõtleja

- Haiguse ilmingute eitamine, nende omistamine juhuslikele asjaoludele
- Keeldumine uuringutest ja ravist

4. Ärev

- Pidev rahutus ja kahtlus haiguse ebasoodsa kulu suhtes
- Uute ravimeetodite otsing, täiendava informatsiooni janu
- Pidev „autoriteetide“ otsing
- Eelistab rohkem kuulata teiste arvamusi
- Meeleolu on eelkõige ärev

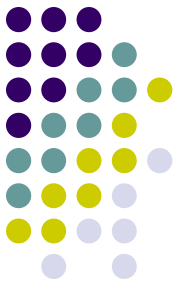
5. Hüpohondiline

- Keskendumine subjektiivsetele valulistele ja teistele ebameeldivatele tajumistele
- Püüd neist teistele rääkida
- Tegelikkuse võimendamine ja olematute haiguste ja kannatuste otsimine

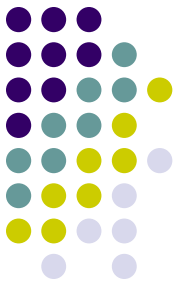
6. Neurasteeniline

- Ärritusehood võimenduvad valude, ebameeldivate aistingute, ravimise ebaedu puhul
- Ärritus valatakse sageli esimese vastutulija peale ja lõpeb sageli kahetsuse ja pisaratega
- Ei talu valutaistinguid, kannatamatu

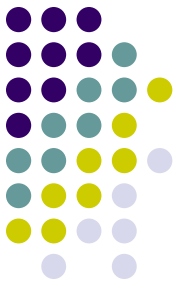
7. Melanhoolne

- Haigusest tingitud rõhutud, mitteuskumine paranemisse, ravi tulemusse
- Aktiivsed depressiivsed väljaütlemised kuni suitsiidmõteteni
- Pessimistlik vaade kõigele ümbritsevale

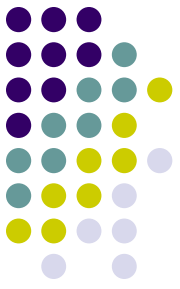
8. Eufooriline

- Põhjendamatu kõrgendatud meeleolu,
- Kergemeelne suhtumine haigusesse ja ravisse: „küll läheb ise üle“
- Rikub kergesti režiimi, rikkumised võivad ebasoodsalt mõjuda haiguse kulule

9. Apatne

- Täielik ükskõiksus oma saatuse, haiguse kulu, ravi tulemuste suhtes
- Passiivne allumine protseduuridele ja ravile järjekindlal nõudmisel
- Huvi kadumine kõige vastu

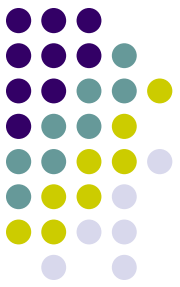
10. Obsessiiv-foobiline

- Ärev kahtlustamine
- Kujuteldavad ohud erutavad rohkem kui reaalsed
- Kaitseks ärevuse vastu kasutavad abivahendeid (sümbolid, amuletid) ja rituaalid

11. Paranoiline

- Iseloomulik veendumus, et haigus on kurja mõtte tulemus
- Äärmine kahtlustamine ravimite ja protseduuride suhtes
- Püüd omistada ravi tüsistused ja kõrvalmõjud meedikute hoolimatusele
- Süüdistused ja nõudmised karistada kedagi sellega seoses

12. Sensitiivne

- Murelikkus võimalikust ebasoodsast muljest ümbritsetavatele seoses oma haigusega
- Kartus, et ümbritsevad hakkavad teda vältima
- Kartus muutuda haiguse tõttu lähedastele koormaks

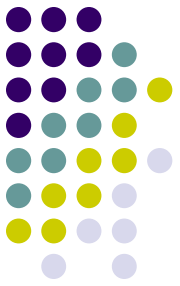

13. Egotsentriline

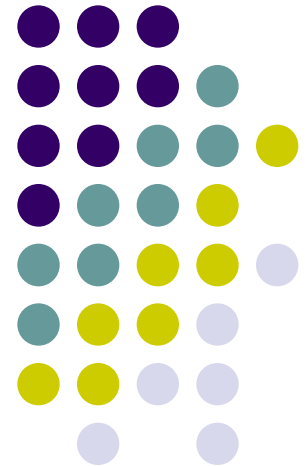
- Oma kannatuste ja haiguse demonstreerimine, erilise hoole nõudmine
- Teistes, kes samuti nõuavad tähelepanu ja hoolt, nähakse vaid „konkurente“
- Pidev soov näidata oma erilist positsiooni, oma erakordsust haigusega seoses

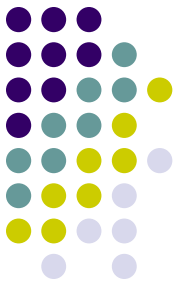
14. Düsfooriline

- Igatsev-kuri meeleolu

Suhtluse tüübid

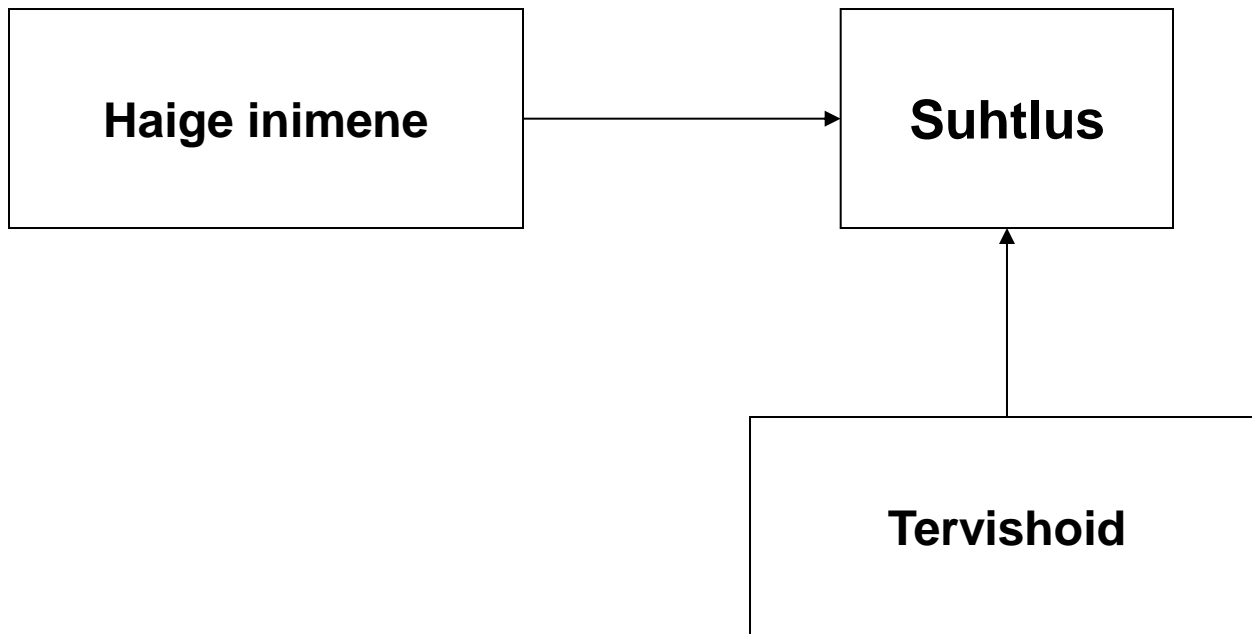

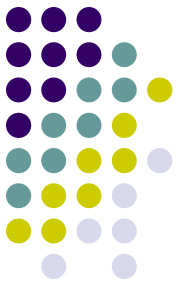

Formaalrolliline suhtlemine

- Formaalne suhtlemine, milles puudub püüe mõista ja arvestada vestluskaaslase isiksuse iseärasusi
- Vestluskaaslase isiku tundmine asendub tema sotsiaalse rolli tundmisega

Formaalrolliline suhtlemine

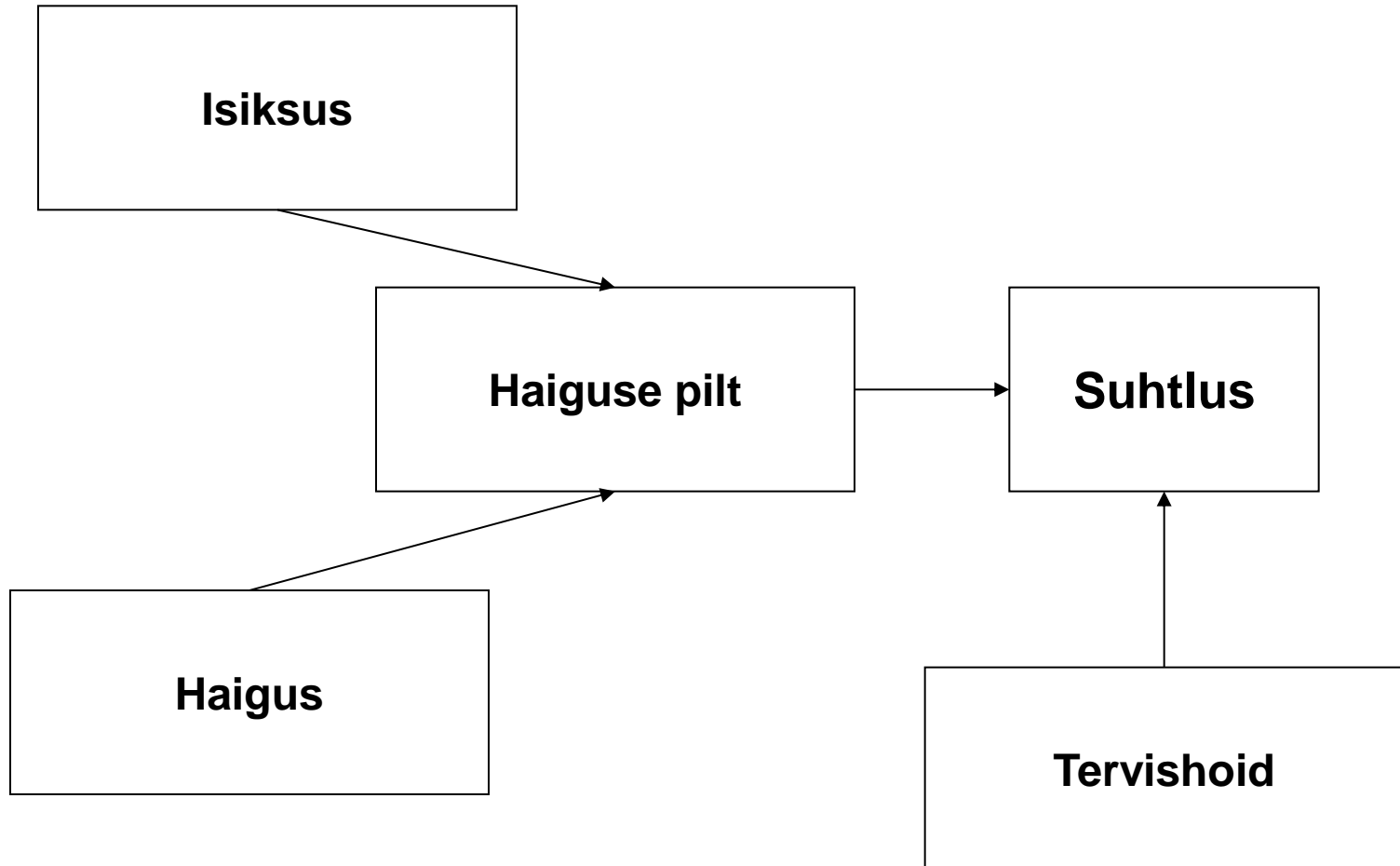

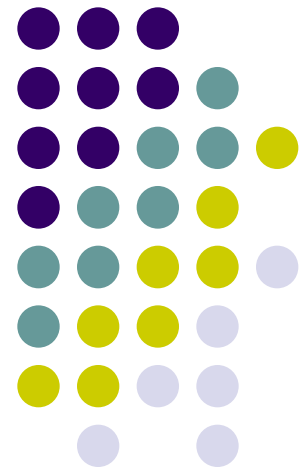
Asjatundlik suhtlemine

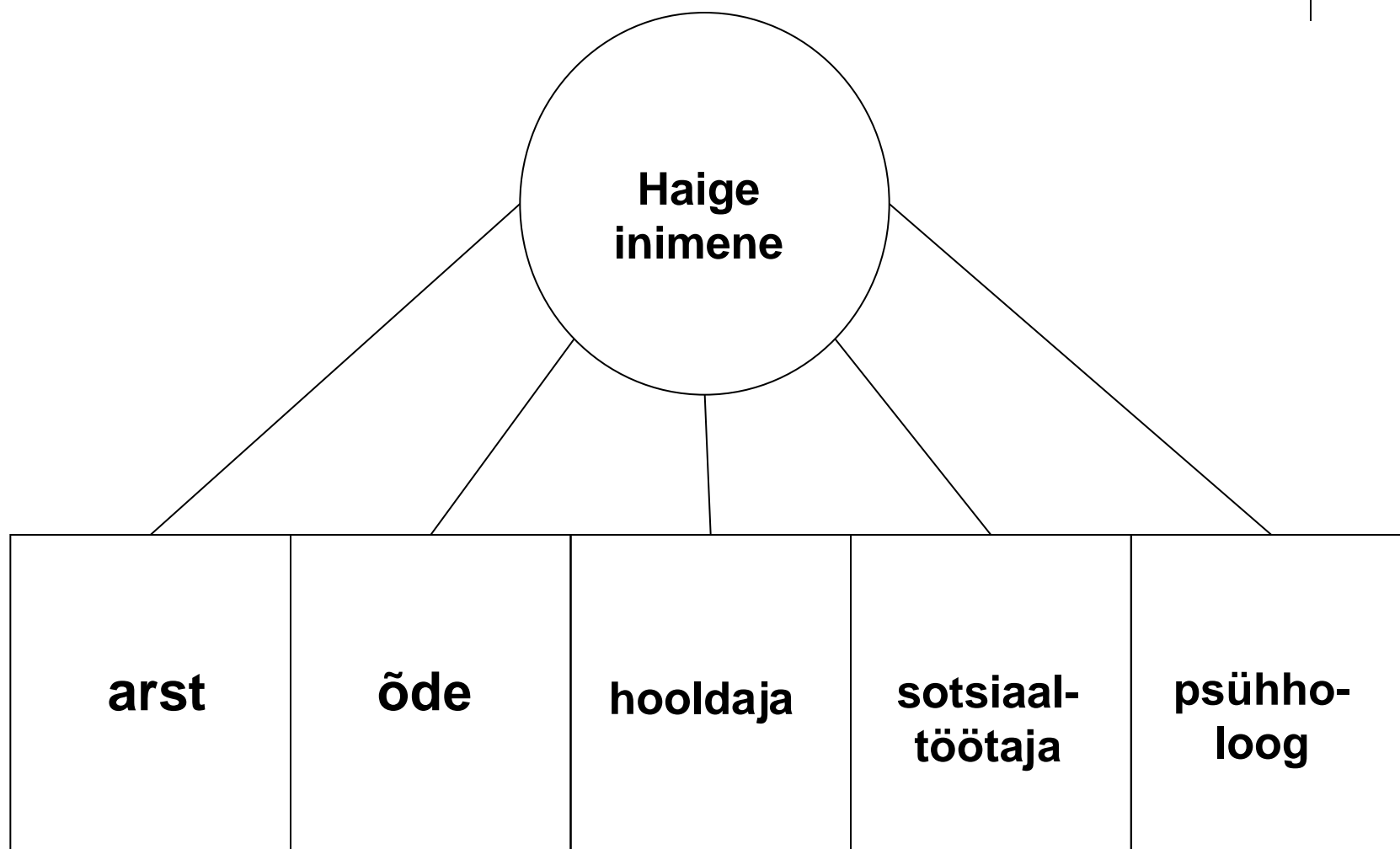
- Suhtlemine, mis arvestab kaasvestleja isiksuse iseärasusi
- Tervishoiu ja haige suhtlemisel selline suhtlemisviis on ebavõrdne

Asjatundlik suhtlemine

Õde asjatundlikus suhtlemises

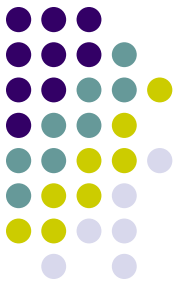
1. Harmooniline

- Olla õde-partner

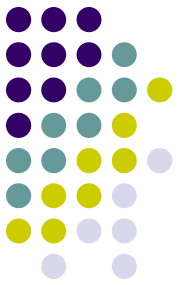
2. Haigusest töösse põgeneja

- Aktsepteerida

3. Haigusest mittemõtleja

- Aktsepteerida

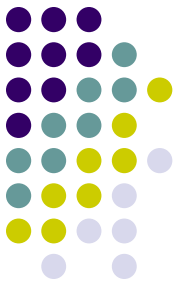
4. Ärev

- Püsida kompetentsi piirides

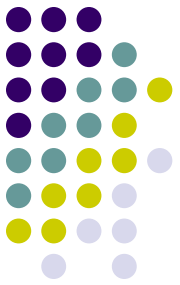
5. Hüpohondriline

- Kuulata ja mitte ümber lükata

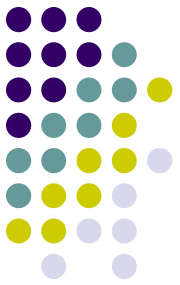
6. Neurasteeniline

- Olla konkreetne ja kiire

7. Melanhoolne

- Anda rahu

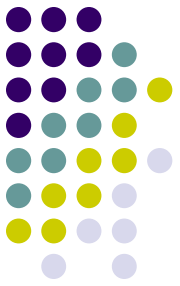

8. Eufooriline

- Olla kannatlik ja mitte anda hinnanguid

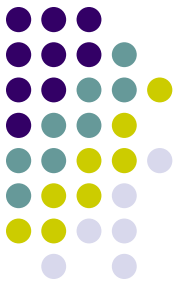
9. Apaadne

- Hoida tempot, olla nagu teistega

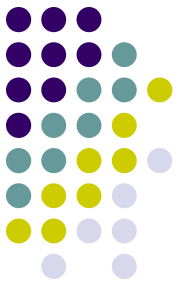
10. Obsessiiv-foobiline

- Respekteerida abivahendeid

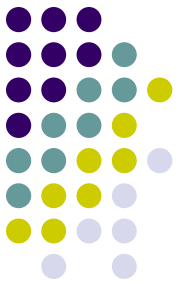
11. Paranoiline

- Olla kannatlik

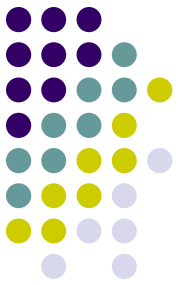
12. Sensitiivne

- Aktsepteerida

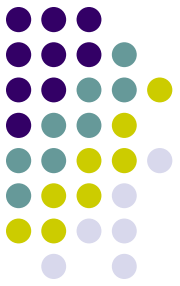
13. Egotsentriline

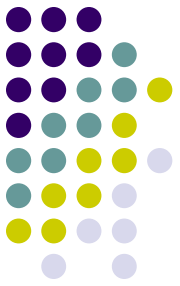
- Käituda nagu teistega

14. Düsfooriline

- Vältida hingelisust

Eelkõige õde olgu õde,
seda ootab temalt patsient

Kasutatud kirjandus

- Truog D. Robert. Patients and Doctors - The Evolution of a Relationship. The New England Journal of Medicine. February 16, 2012.
- Лурия .А. Внутренняя картина болезней и иатрогенные заболевания. М. 1977.
- Личко А. Е., Н. Я. Иванов. Медико-психологическое обследование соматических больных . Невропатология и психиатрия. 1980. Вып. 8.
- Friedman H.S., Hawley P.H., Tacker J.S. Personality, health and longevity. Current directions in psychological science. 1994. V. 3. N 2.
- Leigh H., Reiser M.F. The patient: Biological, psychological and social dimensions of medical practice. N.Y., London, 1985.
- Positive psychology in practice. Harvard Mental Health Newsletter, 2008.
- Seligman, M.E.P. Positive health. Applied Psychology, 2008. 57.
- Пезешкиан Носсрат. Психосоматика и позитивная психотерапия, М. 2009.
- Peseschkian, Nossrat, Positive Psychotherapy, N.Y. 1987.
- Peseschkian, Nossrat. The Merchant and the Parrot. N.Y. 1982.